

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

Budapest, 2016. május 27.

Személyi rész	Tájékoztató	Akadémiai kitüntetések a 2016. évi rendes májusi közgyűlésen.....	74
Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa 2016. április 13-i (AKT 3/2016) ülésének határozatai.....			76
Pályázati felhívás		Szádeczky-Kardoss Elemér-díjra	77
Tájékoztató		a Magyar Tudományos Akadémia doktora cím odaitéléséről.....	78
Fogadóóra		a Magyar Tudományos Akadémia főtitkáránál	79

SZEMÉLYI RÉSZ

Akadémiai kitüntetések a 2016. évi májusi rendes közgyűlésen

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége a 2016. évi

Akadémiai Aranyérmes

BECK MIHÁLYNAK,
az MTA rendes tagjának,
az MTA Természettudományi Kutatóközpont
tudományos tanácsadójának adományozta,

a reakciókinetika és a komplexkémia területén végzett, hat évtizedes iskolateremtő kutatásaiért, tudományos publicisztikai és tudománytörténeti, valamint kiterjedt tudományos szervezői tevékenységéért, magas színvonalú oktató-nevelő munkájáért.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége kiemelkedő tudományos munkássága elismeréseképpen
Akadémiai Díjban részesítette:

HORVÁTH LÁSZLÓ TAMÁST,

az MTA doktorát,
a Szent István Egyetem címzetes egyetemi tanárát,
az MTA-SZIE Növényökológiai Kutatócsoport
nyugalmozott tudományos tanácsadóját,
az Országos Meteorológiai Szolgálat nyugalmazott vezető
főtanácsosát,

a nitrogén- és üvegházgáz-körforgalommal kapcsolatos nemzetközi színvonalú kutatásaiért és az azokhoz kapcsolódó európai kutatási projektek hazai vezetéséért,

KARSAI ILDIKÓT,

az MTA doktorát,
az MTA Agrártudományi Kutatóközpont osztályvezetőjét,

a növényfejlődés és kalászolási idő genetikai komponenseinek a kalászos gabonafélékben történő tanulmányozásában elért kiemelkedő tudományos tevékenységéért, a teljes genomra kiterjedő asszociációs vizsgálatok árpában és búzában történő elindításáért, valamint az őszibúza- és őszidurumbúza-fajták előállításában való részvételéért,

KATONA ISTVÁNT,

az MTA doktorát,
az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet
osztályvezetőjét,
tudományos tanácsadót,

az endokannabinoid jelpálya idegrendszerben való szerveződésének, élettani és kórellettani jelentőségének feltárásában játszott úttörő szerepéért, amivel hozzájárult a marihuána hatásmechanizmusának, valamint az epilepszia és az autizmus

egyik formájának molekuláris szintű megértéséhez. Tanítványaival nemzetközi élvonalba tartozó módszertani fejlesztést dolgozott ki az idegrendszer molekuláris folyamatainak vizsgálatára,

KELEMEN JÁNOST,
az MTA levelező tagját,
az Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar
Filozófia Intézet Általános Filozófia Tanszékének
professor emeritusát,

kiemelkedő nyelvfilozófiai kutatásaiért, Dante évszázados irodalmi, filozófiai hatását vizsgáló munkásságáért, valamint az újabb magyar filozófusgeneráció tehetségének fejlesztésében játszott szerepéért,

LENGYEL IMRÉT,

az MTA doktorát,
a Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar
Közgazdaságtani és Gazdaságfejlesztési Intézetének
tanszékvezető egyetemi tanárát, doktoriiskola-vezetőjét,

a hazai regionális tudomány elméleti rendszereinek fejlesztéséért, a területi versenyképesség modelljének és módszerének kidolgozásában elért, nemzetközi szinten is elismert eredményeiért, valamint a regionális gazdaságfejlesztés megalapozására irányuló munkásságáért,

SALMA IMRÉT,

az MTA doktorát,
az Eötvös Loránd Tudományegyetem
Természettudományi Kar
Kémiai Intézet Analitikai Kémiai Tanszékének
tanszékvezető egyetemi tanárát,

az aeroszol részecskék keletkezésének, légköri kémiai és fizikai folyamatainak, valamint környezeti, éghajlati és egészségügyi hatásainak kutatása során elért, nemzetközileg is jelentős tudományos eredményeiért, továbbá a légköri nukleáció területén végzett úttörő munkásságáért,

SIMON KÁROLYT,

az MTA doktorát,
a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Természettudományi Kar
Matematikai Intézet Sztochasztika Tanszékének
tanszékvezető egyetemi tanárát,

a geometriai mértékelmélet és a dinamikai rendszerek elméletének határterületein végzett kutatásaiért, a tudományos utánpótlás képzésében, valamint a matematikai közéletben való aktív részvételéért,

SPERLÁGH BEÁTÁT,
 az MTA doktorát,
 az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet
 igazgatóhelyettesét, osztályvezetőt,
 címzetes egyetemi tanárt,

a purinerg jelátviteli folyamatok tanulmányozásában és új idegrendszeri gyógyszer-célpontok azonosításában elért úttörő eredményeiért,

TALLIÁN TIBORT,
 az MTA doktorát,
 az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont
 Zenetudományi Intézetének tudományos tanácsadóját,
 a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem egyetemi tanárát,

a 19–20. századi magyar zenetörténet és zenei intézménytörténet, Bartók Béla élete és zenéje, a nemzetközi és magyar opera- és dalműfaj története terén végzett kiemelkedő kutatásaiért.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége kiemelkedő tudományos munkásságuk elismeréseképpen **megosztott Akadémiai Díjban** részesítette:

SIKLÉR FERENCET,
 az MTA doktorát,
 az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont
 Részecske- és Magfizikai Intézet
 tudományos osztályvezetőjét

és

VERES GÁBORT,
 az MTA doktorát,
 az Eötvös Loránd Tudományegyetem
 Természettudományi Kar
 Fizikai Intézet Atomfizikai Tanszékének egyetemi docensét,
 a CERN munkatársát,

az erős kölcsönhatás, különösen a nehézion-ütközések jellemzőinek kísérleti vizsgálatában elért nemzetközileg is jelentős eredményeiért, kísérleti részecskefizikai eszközök továbbfejlesztéséért, oktatói, témavezetői és csoportvezetői munkájukért, publikációs és ismeretterjesztő tevékenységükért,

valamint

SZABÓ LÁSZLÓT,
 az MTA doktorát,
 a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
 Gépészmérnöki Kar Műszaki Mechanikai Tanszékének
 egyetemi tanárát

és

VÁRADI KÁROLYT,
 az MTA doktorát,
 a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
 Gépészmérnöki Kar Gép- és Terméktervezés Tanszékének
 egyetemi tanárát,

a numerikus mechanika területén elért, nemzetközileg is elismert elméleti és gyakorlati eredményeiért, a végeselem-módszer hazai elterjesztése során végzett tevékenységükért, a nemrugalmas anyagmodellek fejlesztéséért, valamint iskolateremtő munkásságukért.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége a tudomány népszerűsítése érdekében kifejtett eredményes újságírói tevékenysége elismeréseképpen **Akadémiai Újságírói Díjban** részesítette:

KOVÁCS KISS GYÖNGYÖT,
 a Korunk folyóirat főszerkesztőjét,

a Korunk főszerkesztőjeként és a Korunk Akadémia szerkesztőjeként a magyar történelemtudomány eredményeinek széles körű megismertetésében játszott többéves meghatározó szerepéért.

Az Akadémia Vezetői Kollégiuma 2016-ban
Wahrmann Mór-érmet adományozott

KNÁB ERZSÉBETNEK,
 az AUDI HUNGARIA MOTOR Kft.
 személyügyekért felelős ügyvezető igazgatójának,

az AUDI HUNGARIA MOTOR Kft. Oktatási és Tudományos Kooperációk szervezeti egységének megteremtéséért és vezetéséért, a vállalat és a Széchenyi István Egyetem közösen alapított tanszékeinek létrehozásában, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemmel való tudományos-kutatási együttműködés, valamint a Magyar Tudományos Akadémiával 2015-ben kötött együttműködési megállapodás létrejöttében játszott kiemelkedő szerepéért, amellyel sokat tett a kutatás-fejlesztésért és a jövő generációjának korszerűbb oktatásáért.

A Magyar Tudományos Akadémia 2016-ban
Arany János-életműdíjat adományozott

SUSAN GALNAK,
 a University of Chicago
 antropológia- és nyelvészprofesszorának,

a nyelvi nacionalizmus, a nyelv és a gender kérdései, valamint a mai Kelet-Közép-Európa és a poszt-szocializmus politikai változásainak retorikai és szimbolikus aspektusai terén végzett kiemelkedő kutatásaiért, továbbá számos magyar vonatkozású publikációjáért, amely jelentős mértékben hozzájárult a magyar nyelvi és társadalmi kérdések hiteles külföldi bemutatásához.

**Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa
2016. április 13-i (AKT 3/2016) ülésének határozatai**

Napirend

1. Tájékoztató a Magyar Tudományos Művek Tára helyzetének és működésének egyes kérdéseiről
2. Tájékoztató a kutatóhelyek 2015. évi tudományos teljesítményéről
3. Az MTA Természettudományi Kutatóközpont szervezeti és működési szabályzatának módosítása
4. Tájékoztató az MTA kutatóközpontok szervezetére vonatkozó szabályozás korrekciójáról készített javaslati anyagokról
5. Állásfoglalás a 2016. évi fiatal kutatói álláshelyek kutatóhelyekhez történő odaítélésére vonatkozó szakbizottsági javaslatokról
6. Tájékoztató a Lendület-kutatócsoportok értékelési és véglegesítési rendjéről szóló elnöki rendelkezés megújításáról
7. Egyebek

AKT 1/3/2016 (IV.13.) határozat

Az AKT tagjai megismerték és egyhangúlag elfogadták a Magyar Tudományos Művek Tára helyzetével és működésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló tájékoztatót.

AKT 2/3/2016 (IV.13.) határozat

Az AKT tagjai megismerték és egyhangúlag elfogadták az akadémiai kutatóhelyek 2015. évi tudományos tevékenységéről szóló beszámoló tervezetét.

AKT 3/3/2016 (IV.13.) határozat

Az AKT tagjai az MTA Természettudományi Kutatóközpont Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítását megtárgyalták, azt egyhangúlag jóváhagyták.

AKT 4/3/2016 (IV.13.) határozat

Az AKT tagjai a „Javaslatok az MTA kutatóközpontok szervezetére vonatkozó szabályozás korrekciójához” című tájékoztatót megismerték és egyhangúlag elfogadták.

AKT 5/3/2016 (IV.13.) határozat

Az AKT tagjai 8 támogató szavazattal (8/9) elfogadták a három tudományterületi szakbizottságnak az AKT rendelkezésére álló 2016. évi 95 új fiatal kutatói álláshely kutatóközpontokhoz, illetve kutatóintézetekhez történő odaítélésére vonatkozó javaslatát.

AKT 6/3/2016 (IV.13.) határozat

Az AKT tagjai egyhangúlag tudomásul vették a Lendület-kutatócsoportok értékelési és véglegesítési rendjéről szóló elnöki rendelkezés megújítása tárgyában eddig történtekről, valamint az AKT szakbizottságainak a megújítással kapcsolatos véleményéről kapott tájékoztatást. Az AKT felkérte a három tudományterületi szakbizottság elnökét, hogy az AKT egy későbbi ülésén ismertessék szakbizottságaik tárgykörrel kapcsolatosan kimunkált állásfoglalásait.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az MTA Földtudományok Osztálya
„SZÁDECZKY-KARDOSS ELEMÉR-DÍJ”
és
„SZÁDECZKY-KARDOSS ELEMÉR-ÖSZTÖNDÍJ”
Alapítványának Kuratóriuma
pályázatot hirdet

Szádeczky-Kardoss Elemér-díjra

A díj elsősorban már publikált tudományos munkák elismerésére szolgál.
A díjra a földtudományok területén tevékenykedő 40 év alatti
oktatók és kutatók pályázhatnak, 5 évnél nem régebbi magyar vagy angol nyelven
publikált könyvvel, könyvrészlettel, cikkel, szabadalommal vagy műszerleírással.
(A pályázatra PhD-értekezés nem nyújtható be.)

A kuratórium állásfoglalása értelmében egy személy csak két alkalommal részesülhet díjazásban.

A pályázatot az MTA Földtudományok Osztályára (1051 Budapest, Nádor u.7.)
2016. június 9-ig lehet benyújtani, amelyhez csatolni kell a pályázó tudományos önéletrajzát
(születési év, lakáscím, elérhetőség: telefonszám, e-mail cím feltüntetésével)
és a pályázatra benyújtott munkát (munkákat) egy nyomtatott példányban.
A pályázati anyagot kérjük a fold@titkarsag.mta.hu címre elektronikus formában is megküldeni.

Társszerzős tanulmányok esetében társszerzői nyilatkozat is szükséges
(a pályázó saját eredményének %-ban feltüntetett arányával).

A benyújtott pályázatokat a kuratórium **2016. szeptember 7-ig** bírálja el.

Az ünnepélyes eredményhirdetésre az MTA Földtudományok Osztályának
szeptemberi osztályülésén kerül sor.

Vörös Attila s. k.
az MTA rendes tagja,
a kuratórium elnöke

T Á J É K O Z T A T Ó

a Magyar Tudományos Akadémia doktora cím odaítéléséről**ALPÁR ALÁN**

„Funkcionális anatómiai változások Alzheimer-kórban”
című munkája alapján,

BAJORY ZOLTÁN

„Az urogenitális szervek mikrocirkulációját érintő kórállapotok tanulmányozása és kezelése” című munkája alapján,

BONDÁR ISTVÁN

„Nagy pontosságú földrengés helymeghatározás” című munkája alapján,

CSANÁDY LÁSZLÓ

„Az ioncsatorna-enzim határmezsgye: egyedi CFTR és TRPM2 csatornák szerkezete, működése” című munkája alapján,

JUHÁSZ GÁBOR

„Az autofágia szerepe és szabályozása” című munkája alapján,

KISS ANDRÁS

„Tight junction alkotórészek és mikroRNS expresszió vizsgálata humán daganatokban, különös tekintettel a májdaganatokra” című munkája alapján,

SOMFAI ELLÁK

„Hőmérsékleti egyensúlytól távoli statisztikus fizikai rendszerek numerikus modellezése” című munkája alapján

elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia doktora címet.

FOGADÓÓRA

Török Ádám, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden csütörtökön – előzetes bejelentkezés alapján (tel.: 269-0114) – fogadóórát tart. Az Akadémia köztestületi tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
A szerkesztésért felelős: az MTA Titkárság Jogi és Igazgatási Főosztálya
1051 Budapest, Nádor u. 7.

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Zrt. igazgatója
Budapest, 2016.

Szerkesztő: Molnár Anna – Termékmenedzser: Egri Róbert
Megjelent: 1 (A/5) ív terjedelemben – HU ISSN 0865-9303

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Hírlap Üzletág (Budapest VIII., Orczy tér 1.; postacím: 1008 Budapest).
Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, e-mailen (hirlapelofizetes@posta.hu)
és faxon (303-3440). További információ: 06 80/444-444.
Előfizetési díj egy évre 8880 Ft áfával. – Példányszámonkénti ára: 740 Ft áfával.

Printed in EU

